

FASCINUJÍCÍ MÍSTA ČESKÉ HISTORIE

Tajemná místa nacismu

Milan Plch, Roman Plch

C PRESS

Tajemná místa nacismu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Milan Plch, Roman Plch
Tajemná místa nacismu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

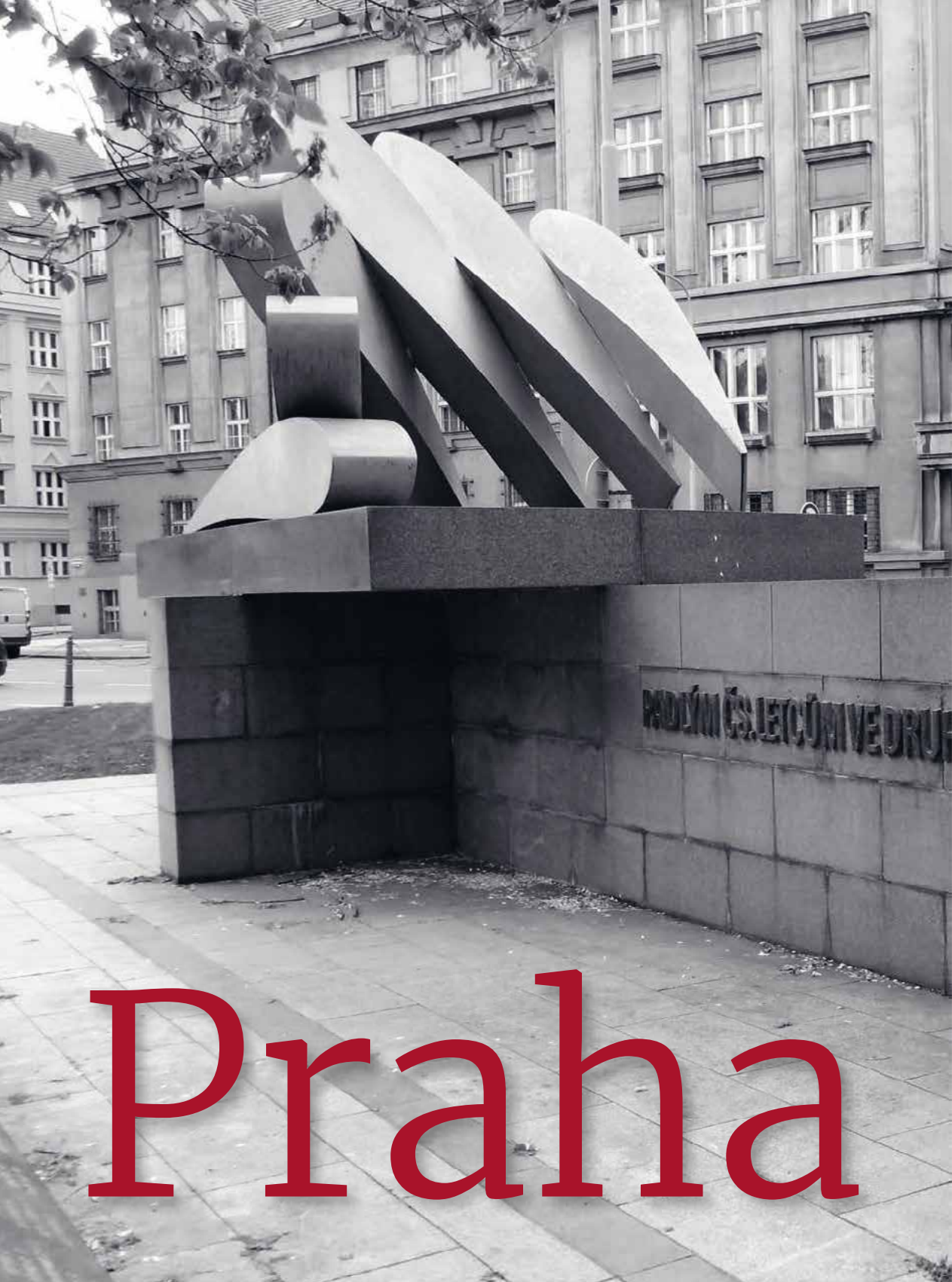
Hrdinní partyzáni, nebo jen nesourodé, ne příliš významné oddíly komplikující především život domorodému obyvatelstvu? Betonová pevnostní hradba a odhodlání bojovat mohlo přinést zcela jiné dějiny, nebo když nás opustili spojenci, byla rezignace nejrozumnějším řešením beznadějně situace? Loutkový prezident v rukou Adolfa Hitlera, nebo nešťastný člověk, který bránil tomu, aby nebylo mnohem hůř? Vyhnání českého obyvatelstva ze Sudet naprosto ospravedlňuje odsun Němců po válce, nebo oko za oko, zub za zub nepatří do civilizovaného světa? Nejvýznamnější evropská akce proti okupantské moci, nebo zbytečný atentát, který stál mnoho životů nevinných? Osvobození ze západu přineslo jinou svobodu než z východu? Je nacismus dávno mrtvou a výhradně historickou záležitostí, nebo dodnes velmi aktuální téma? Bomby padající z naší oblohy decimovaly nepřítele, nebo šlo o zbytečné ztráty lidských životů?

Kontroverzí bychom našli celou řadu. Odpovědi nejsou jednoduché ani jednoznačné. Tato kniha vás zavede na místa spojená s jedním z nejtěžších období našich dějin. Na místa obecně známá, která se vám budeme snažit přiblížit i s jejich méně známými osudy a záhadami, mnohdy dodnes neobjasněnými. Na místa méně známá i zcela neznámá, jejichž množství je udivující. Zkusíme vám přiblížit osudy několika osobností a na nich si přiblížit tenkou hranici mezi hrdinstvím a zradou. Připomeneme si místa a události, které by nás měly oslovovat i v současnosti. Místa a události, k nimž se můžeme hrdě hlásit, ale i ty druhé, které nenormální válečná doba přináší. Pochopíme-li je, dokážeme-li je pojmenovat a vzít si z nich to podstatné do budoucna. Pak budeme hrdým samostatným národem, kterým nebude lehké manipulovat.

Ačkoliv od posledního a největšího světového válečného konfliktu uběhlo již několik desítek let, neměli bychom zapomínat. Historii nezměníme ani přesto, že její výklad může mít velmi rozdílné pohledy. Druhá světová válka není výjimkou. Přestože naše země rozhodně nepatřila válečnými hrůzami k nejvíce postiženým, po stopách těchto událostí se můžeme směle vydat i dnes. A objevovat zapomenuté příběhy, osudy a tajemstvím dodnes opředená místa. Nechceme vykládat toto období, ale pozvat vás na dobrodružnou cestu poznání. Přiblížit i kontroverzně vykládané události z různých pohledů...

Při našich cestách jsme došli k poznání, jak hrdým národem bychom mohli být, a přitom k vlastní škodě mnohdy nejsme. A přispěje-li k tomu knížka, kterou držíte v rukách, alespoň malým dílkem, budeme rádi.

Příjemnou cestu za poznáním vám přeji
autoři

PRÁVNÍ ŠKOLA VEDROV

Praha

Praha nabízí prohlídku zajímavých muzejních expozic, ať už jde o Národní památník na Vítkově nebo skvělé letecké muzeum na letišti Kbely. Připomenout si můžete smrt Jana Opletala, ale i méně známou oběť Václava Sedláčka. Nejvýznamnější událostí během nacistické okupace se stal atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, přestože po něm následoval teror. Smrt hrdinů parašutistů, ale i obyčejných lidí, kteří jim pomáhali, připomíná Národní památník hrdinů heydrichiády v pravoslavném kostele sv. Cyrila a Metoděje. Smutné osudy vám představí památník na Kobyliské střelnici, sekyrárna Pankrác nebo Petschkův palác, za nacistické okupace sídlo gestapa. Pominout nelze ani tragické bombardování města. Tajemstvím je do dnešních dnů obestřeno pražské podzemí s nacistickými továrnami Bronzit a Eulálie. Po stopách konce války spjaté především s Pražským povstáním můžete vyrazit k budově rozhlasu nebo na Olšanské hřbitovy. A dobrodružnou válečnou událost zase připomene pomník kapitána Morávka. Transporty do nenávratna především židovského obyvatelstva probíhaly z nádraží Bubny. Tragický konec války přineslo nesmyslné nacistické vraždění v Úsobské ulici.

Národní památník hrdinů heydrichiády

Pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje ukrývá památník operace Anthropoid a hrdě připomíná osudy všech obyčejných občanů, kteří parašutistům pomáhali a zaplatili za to svými životy. Tam v podzemní kryptě se ukrývalo sedm parašutistů. Od roku 2010 nová expozice, kterou spravuje Vojenský historický ústav, představuje řadu unikátních autentických předmětů, najdete zde busty všech parašutistů s jejich životopisy a ke zhlédnutí je zajímavý audiovizuální program.

V brzkých ranních hodinách 18. června 1942 obklíčily německé ozbrojené složky včetně jednotek SS kostel. Po vniknutí dovnitř se strhla dvě hodiny trvající přestřelka s částí parašutistů hlídkujících na kůru. Ostatní parašutisté ukrytí v podzemní kryptě museli dále čelit vhazování slzotvorných a ručních granátů okénkem z ulice, došlo i na pokus o vyplavení vodou. Časem se nacistům podařilo prorazit do krypty druhý otvor z kostela a strhl se další boj. Na jeho konci, když obráncům docházela munice, se zbylí čtyři (Gabčík, Valčík, Švarc a Hrubý) sami zastřelili. Na výzvy Němců, aby se vzdali, odpověděli jednoznačně: „Nevzdáme se! Nikdy! Jsme Češi!“ V boji padli tito parašutisté: Adolf Opálka, Jozef Gabčík, Jan Kubiš, Josef Valčík, Josef Bublík, Jan Hrubý, Jaroslav Švarc.

Pamětní deska parašutistům u krypty kostela sv. Cyrila a Metoděje

Informace:

🏠 Národní památník hrdinů heydrichiády 📧 Resslova 9a, 120 00 Praha 2 ☎ 973 204 951 @ museum@army.cz 🌐 www.vhu.cz/muzea/ostatni-expozice/krypta/ ⌚ Otevírací doba expozice: celoročně, od března do října denně mimo pondělí, od listopadu do února denně mimo neděle a pondělí 💎 zdarma 📍 N 50°4'33.409", E 14°25'2.736"

Operace Anthropoid

Po odvolání stárnoucího říšského protektora Konstantina von Neuratha na zdravotní dovolenou v září 1941 jeho místo zaujal jako zastupující říšský protektor SS-Obergruppenführer Reinhard Heydrich, jeden z nejmočnějších nacistů Německé říše. Ihned vyhlásil stanné právo, začala velká vlna zatýkání a soudů, vlna teroru a strachu. Londýnská exilová československá vláda naplánovala jako odvetnou akci zabití Heydricha nebo Karla Hermanna Franka. Operace dostala krycí název Anthropoid a vycvičení parašutisté byli vysazeni na našem území v noci z 28. na 29. prosince 1941 společně s výsadkem Silver A a Silver B. Po několikaměsíčním získávání informací, s nimiž vydatně pomáhali odbojáři, se parašutisté rozhodli pro zastřelení Reinharda Heydricha, který jezdil automobilem z Panenských Břežan, kde se usadil, do Prahy bez ozbrojeného

Pomník k uctění parašutistů, kteří na tomto místě smrtelně zranili Reinharda Heydricha

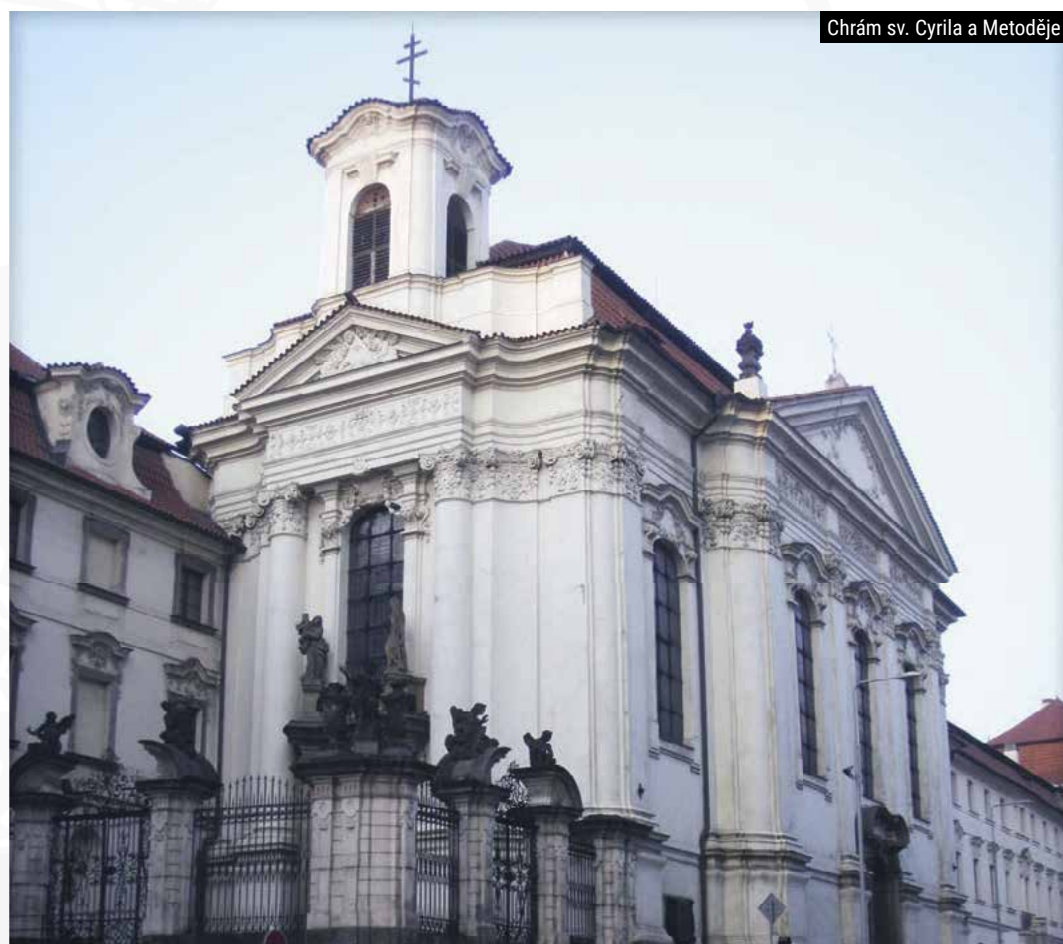

doprovodu. 27. května 1942 v prudké zatáčce v Holešovicích musel vůz Mercedes přibrzdit. Toho využil Jozef Gabčík, zamířil na vůz svým samopalem Sten MK.II, který se však zasekl. Janu Kubišovi se povedlo hodit upravenou bombu, jejíž střepiny zasáhly Heydricha. Parašutistům se podařilo uprchnout. Zastupujícího říšského protektora převezli do nemocnice, kde 4. června zemřel na otravu krve. Následovalo kruté období stanného práva, zatýkání, výslechů a poprav, které si vyžádalo více jak 1 400 popravených, vypálení obcí Lidice a Ležáky a také hledání úkrytu parašutistů. Odehrál se tak u nás atentát na nejvyššího představitele Německé říše za celé období války. Teprve po tomto činu vlády Velké Británie a Francie provedli zneuznání mnichovské dohody z roku 1938.

Na místě atentátu (křižovatka ulic Zenklovy a V Holešovičkách se výrazně proměnila) stojí pomník tří postav s roztaženými pažemi (dva parašutisté a jeden pomocník odbojář) na vysokém pylonu.

Informace:

📍 www.fronta.cz/kalendar/atentat-na-zastupujiciho-risskeho-protektora-r-heydricha
📍 Pomník: N 50°7.06950', E 14°27.91113'

Chrám sv. Cyrila a Metoděje

Víte, že...

Americký generál George Smith Paton po válce na otázku „Proč se americká armáda musela na Plzeňsku zastavit a proč neosvobodila Prahu,“ kam by dorazila o několik dnů dříve než Rudá armáda, odpověděl: „To vám mohu říct docela přesně. Protože nám bylo nařízeno ji neosvobozovat.“

Armádní muzeum Žižkov

Budova z 20. let minulého století postavena jako Památník legionářů sloužila jako muzeum naší armády. Od roku 2020 se otevře po rekonstrukci nová expozice věnovaná minulosti vojenství s důrazem na český prostor.

🏠 Armádní muzeum 📧 U Památníku 2, 130 05 Praha 3 Žižkov ☎ 973 204 951 @museum@army.cz 🌐 www.vhu.cz ⌚ od roku 2017 uzavřeno z důvodu rekonstrukce 💎 zdarma 📍 N 50°5.24615', E 14°26.69795'

Kobyliská střelnice

Střelnice postavená koncem 19. století sloužila nejen tomuto účelu, ale také jako výletní místo Pražanů. Od roku 1939 ji zabral wehrmacht pro výcvik vojska i českého četnictva a policie. Po vyhlášení stanného práva zde probíhaly

Památník obětem na Kobyliské střelnici

Interiéry Petschkova paláce rozhodně stojí za návštěvu, mimochodem několik odbojářů vyšetřovaných zde gestapem volilo smrt skokem z tohoto místa

popravy našich vlastenců, v období od 30. září 1941 do 7. května 1945 se tam vykonalo 755 poprav. Mezi popravenými byl třeba pplk. Josef Mašín, spisovatel Vladislav Vančura, předseda protektorátní vlády ing. Alois Eliáš i pravoslavní duchovní, kteří poskytli úkryt parašutistům, kteří zabili Reinharda Heydricha. Dnes tu najdete upravené pietní místo jako Památník protifašistického odboje. Přístupný je denně.

🌐 www.praha8.cz/Kobyliska-strelnice-Narodni-kulturni-pamatka.html 📍 N 50°7.91170', E 14°27.71655'

Petschkův palác – gestapácká „Pečkárna“

Reprezentativní moderní bankovní dům si rodina Petschkova nechala postavit ve druhé polovině 20. let minulého století. Před svou emigrací před nacisty budovu prodala československému státu. Za války zde sídlilo gestapo (*Gehaime Staatspolizei*) a probíhaly zde výslechy zadržených a vězňů. Po drobné přestavbě v suterénu vznikl tzv. Biograf, místnost, v níž na lavicích za sebou museli zatčení sedět mlčky s rukama na kolenou. Zbudováno bylo také několik malých vězeňských cel. Právě z těchto prostor odváděli nacisté vězněné k výslechům.

V současnosti tam sídlí expozice poněkud kontroverzního Svazu bojovníků za svobodu. Její provedení věnující se uctění památky perzekuovaných má bohužel i své slabiny a nepochybně by si takové místo zasloužilo lepší prezentaci a přístupnost. Samotný palác dnes slouží Ministerstvu průmyslu a obchodu. Několikrát ročně lze absolvovat komentovanou prohlídku celého paláce.

🏠 *Svaz bojovníků za svobodu* ✉️ *Politických vězňů 931/20, 110 01 Praha 1* ☎️ *224 262 874*
@ *csbp Praha@volny.cz* 🖱️ *www.zasvobodu.cz*
🕒 *individuálně, pracovní dny a soboty po objednání 7 dnů předem pro skupiny minimálně 5 osob* 💎 *zdarma* 📍 *N 50°4.88352', E 14°25.87393'*

Pankrácká sekyrárna

Areál věznice Pankrác se v době nacistické okupace stal také popravištěm. Tři přestavěné místnosti číslo 32, 33 a 34 sloužily jako zasedací místnost, zvaná kvůli umístění gilotiny „sekyrárna“, a sklad rakví. Popravy se odehrávaly v úterý a ve čtvrtek asi po dvou hodinách, obvykle proběhlo pět až šest exekucí za den. Poslední poprava byla vykonána 26. dubna 1945. V noci z 29. na 30. dubna nacisté gilotinu rozložili, autem převezli na Karlův most a hodili do Vltavy, odkud byla po válce vylovena. Do sekyrárny umístili nálože, které už ale nestačili odpálit. Místnosti se podařilo přeměnit na Památník Pankrác, věnovaný původně jen obětem nacismu, od 90. let minulého století ale také památce obětí komunistického režimu. Pietní síň a expozice je přístupná pouze při vyhlášených akcích a je ve správě Vězeňské služby České republiky.

🖱️ <http://sporilov.info/view.php?cislocclanku=2004113001>

📍 *N 50°3.49578', E 14°26.29003'*

Jan Opletal a Václav Sedláček

O tom, jak nacisté svůj režim na našem území postupně přitvrzovali, svědčí velmi dobře velká demonstrace k výročí založení republiky, která proběhla 28. října 1939. O rok později by taková akce naprosto nepřipadala v úvahu. I tak represivní složky zakročily tvrdě a jejich střelba si na místě vyžádala život dělníka Václava Sedláčka. Václav byl pohřben na branickém hřbitově, a protože nikdo z rodiny okupaci nepřežil, jeho zpustlý hrob byl v roce 1965 zrušen. Druhá oběť je daleko známější. Šlo o studenta medicíny Jana Opletala. Ten byl postřelen do břicha a zemřel 11. listopadu. Jeho pohřeb se o čtyři dny později stal další manifestací, jež se stala záminkou k uzavření českých vysokých škol. Přes tisícovku studentů bylo odvečeno do koncentračního tábora Sachsenhausen a devět studentů popravili. Na popud této události se 17. listopad vyhlásil Mezinárodním dnem studentstva. Místo, kde došlo k zastřelení Václava Sedláčka a ke smrtelnému postřelení Jana Opletala v Žitné ulici má osazenou pamětní desku.

🖱️ <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-2430.html>

📍 *N 50°4.63247', E 14°25.54178'*

Pamětní deska na rohu Petschkova paláce

Národní památník Vítkov

Budova ze 30. let minulého století byla postavena k uctění legionářů. V listopadu 1942 budovu obsadila německá okupační správa, ke konci války tam měl sklady wehrmacht. K úpravě expozice došlo po druhé světové válce, kdy se rozšířila o protifašistický odboj, komunistických dobách se tam pohřbívali pohlaváři režimu.

V trojlodním sále se nachází Slavnostní síň, které vévodí velký státní znak první republiky dle návrhu akademického malíře Karla Svolinského, stěny i podlahu tvoří mramor. Dalším prostorem je Prezidentský salonek. V Ústřední síni je stálá expozice Křižovatky české a československé státnosti, která se věnuje historicky přelomovým událostem: vzniku Československa 1918, Mnichovu 1938 a zániku republiky 1939, obnovení Československé republiky 1945, komunistickému převratu 1948, vzniku československé federace 1968 a pádu komunismu 1989. V Hlavní síni se sarkofágem měl být původně pohřben Tomáš Garrigue Masaryk. Dále tam stojí Kaple padlých, kolumbárium a po válce dostavěná Síň osvobození. V podzemí přibližuje expozice Laboratoř moci dobu komunistické totality. Pod jezdeckou sochou Jana Žižky, která stojí před památníkem, se nachází Hrob neznámého vojína, jenž byl po zničení nacisty obnoven.

Informace:

🏠 Národní památník Vítkov 📧 U Památníku 1900, 130 00 Praha 3 ☎ 224 497 600
@ oncd@nm.cz 🌐 www.nm.cz/Hlavni-strana/Navstivte-nas/Narodni-pamatnik-na-Vitkove.html 🕒 celoročně, od dubna do října denně mimo pondělí a úterý, od listopadu do března denně mimo pondělí, úterý a středy 💎 od 100 Kč do 149 Kč 📍
N 50°5.30645', E 14°26.98118'

Jezdecká socha Jana Žižky před Národním památníkem Vítkov

Na prvním nástupišti v odjezdové hale stojí pomník siru Wintonovi

Sir Nicholas Winton, skromný zachránce

„Ty děti potřebovaly pomoc a já byl schopen jim ji poskytnout,” tak odpovídal na dotaz, co ho vedlo k záchraně 669 židovských dětí, které se mu podařilo z okupovaného Československa převézt vlaky a umístit je do péče britských rodin. Nejvíce ho mrzelo, že poslední dohodnutý transport 1. září 1939 se mu už vzhledem k vypuknutí války nepodařilo vypravit. Sir Winton o svém skutku nemluvil a na dokumenty přišla náhodou až jeho žena na konci 80. let minulého století. Nicholas Winton následně obdržel řadu vyznamenání, BBC se podařilo připravit setkání s „jeho“ dětmi. Sir Winton zemřel v roce 2015 ve věku 106 let. Na pražském nádraží najdete hned

dva pomníky připomínající tuto událost, jeden přímo na prvním nástupišti a druhý v hale.

<http://zivotopis.osobnosti.cz/nicholas-winton.php> N 50°4.97403', E 14°26.14595'

Pomník kapitána Morávka

Pomník kapitána Václava Morávka najdete na Prašném mostě přibližně v místě, kde 21. března 1942 při přestřelce s gestapem vyhlásil jeho život. Morávek byl společně s Josefem Balabánem a Josefem Mašínem členem odbojové organizace Tři králové. Jako jediný měl na starosti styk s tajným agentem A-54 Pavlem Thümmelem, který pracoval pro obě strany, nicméně kontakty s naší kontrašpionáží fungovaly už od roku 1936. Václav Morávek po zatčení svých dvou kolegů stále pokračoval v odbojové činnosti a věnoval se mimo jiné vysílání zpráv. Gestapo Thümmela zatklo, vedlo, ale strhla se střelba. Morávek se snažil uprchnout, však s největší pravděpodobností ho poblíž místa dnešního památníku gestapo

Pomník jednoho z nejvýznamnějších představitelů odboje za druhé světové války kapitána Morávka

Expozice leteckého muzea ve Kbělích

zastřelilo. Některé zdroje uvádějí, že se v zoufalé situaci zastřelil sám.

www.suchdolskenoviny.cz/2017/03/20/pominky-kolem-nas-kpt-vaclav-moravek/
 N 50°5.70943', E 14°23.75890'

Letecké muzeum Kbely

Areál historického letiště se stal sídlem jednoho z největších evropských leteckých muzeí. Slouží mu pět hangárů, sál pro výstavy, volné plochy a navíc dva hangáry umístěné v areálu staré Aerovky v Letňanech. Vystaveno je 128 letadel, kolem 50 motorů, výzbroj, výstroj, stejnokroje i vyznamenání. Expozice jsou členěny po jednotlivých časových etapách, pro nás je jistě nejzajímavější expozice Československé letectvo 1925–1938, v níž najdete například stíhací letoun Avia B-534 nebo dopravní Aero A-10. Další expozice nese název Letectvo za druhé světové války a v ní můžete vidět bitevní Iljušin Il-2m3, stíhací Lavočkin La-7, německý proudový Me-262B nebo německou řízenou

pumu Fritz. Proudové letouny první generace nabízí k prohlídce Avia S-92, britskou stíhačku Gloster Meteor F Mk.8 nebo sovětský stíhací letoun Jak-17. Řada exponátů je plně funkční a při různých příležitostech a vyhlášených akcích je můžete spatřit přímo ve vzduchu.

[Letecké muzeum Kbely](#) [Mladoboleslavská ulice, 192 17 Praha-Kbely](#) [973 207 500](#)
museum@army.cz www.vhu.cz
 sezonně, od května do října [zdarma](#)
 N 50°7.51992', E 14°32.22525'

Bombardování Prahy a záhada omylu

První zaznamenané bombardování města se odehrálo 15. listopadu 1944, kdy proběhlo nahodilé shoení pum na elektrárnu v Holešovicích. Další tragédie přišla z nebe 14. února 1945. Chybou v navigaci v kombinaci s nepříznivým oblačným počasím a silným větrem včetně vysazení palubního radiolokátoru hlavního navigátora se 62 bombardovacích letounů B-17 8. letecké americké armády USAAF

přiblížilo nikoli ke svému cíli, kterým měly být Drážďany, ale k Praze.

Vysvětlení, proč došlo k chybě v navigaci, se uvěřit jistě dá, pochybnosti však vzbuzuje skutečnost, že piloti byli velmi dobře informováni o situaci v Drážďanech, které už předešlou noc bombardovaly britské letouny. Proč shazovali bomby na zcela nepoškozené město, asi navždy zůstane záhadou. Letecký poplach se podařilo vyhlásit teprve pět minut před náletem, navíc občané příliš možnosti bombardování nevěřili. O to tragičtější následky přišly. Nálet směřoval od Radlic směrem k Flóře. Zasaženy byly Pankrác, Nové Město, Vinohrady, Vršovice, Nusle a Žižkov. 152 tun pum zničilo 68 domů, na 2 500 dalších poškodilo, ale především si vyžádalo 701 lidských životů a 1 184 zraněných. Zasažen byl také například Faustův dům, klášter Emausy, Vinohradská synagoga a tři nemocniční objekty, vojenský cíl žádný.

Třetí bombardování se odehrálo 25. března

1945 a zasaženy byly zbrojní závody ČKD (tehdejší BMM) ve Vysočanech a Libni a letiště Kbely a Letňany. Zajímavá pamětní deska obětem bombardování se nachází na budově Všeobecné fakultní nemocnice na Karlově náměstí. Sestavena je ze střepin shozených pum na Prahu a na destičce je vyryto 701 křížků, které připomínají počet obětí.

📍 www.vhu.cz/takhle-vypadala-praha-po-nejvetsim-bombardovani-v-historii/ 📍 Pamětní deska: N 50°4.39877', E 14°25.14338'

Tajemné podzemní továrny Bronzit a Eulálie

V Branické skále probíhala historická těžba vápence. Ke konci války v roce 1944 Němci podzemí začali rozšiřovat pro výrobu elektronek Philips. Tajná továrna získala název Bronzit nebo též Agáve. V současnosti je podzemí nepřístupné a vyklizené. Zkazky o zdejší výrobě německého letounu ve tvaru létajícího talíře patří pouze do světa legend.

Továrna Eulálie v Prokopském údolí má mnohem zajímavější současnost. Celý areál je oplocený, přísně střežený a zřejmě tam se nachází jedno z řídicích center v případě válečného stavu. Po náletu v březnu 1945 se tam přesouvala část výroby pražské ČKD. Bauvorhaben Eulalie s krycím jménem Kali produkovala motory Praga do pohonných jednotek. Délka tehdejších chodeb dosahovala asi 700 metrů.

📍 <http://druhapraha.cz/tema/ Podzemn%C3%AD%20tov%C3%A1rna%20v%20Branick%C3%A9%20sk%C3%A1le> 📍 Bronzit: N 50°2.53295', E 14°24.74413'; Eulálie: N 50°2.51612', E 14°22.36353'

Pamětní deska obětem bombardování Prahy

Pražské povstání 1945

Už 4. května 1945 spontánně vyrazili Pražané do ulic města, strhávali německé nápisy a symboly, vyvěšovali české vlajky a došlo také k prvním střetům. Velitel západních vojsk Dwight D. Eisenhower nabízel sovětskému velení osvobození Prahy, nabídka byla odmítnuta. Povstání naplno vypuklo o den později, kdy Československý rozhlas náhle začal vysílat pouze v českém jazyce. Zpočátku Němce situace zaskočila, poté začali stahovat posily včetně letectva, tanků a dělostřelectva. Boje se rozhořely především u rozhlasu. V ulicích zejména další noc začaly vyrůstat barikády (celkem asi 1 600), což byla jedna z mála možností obrany. Do povstání se totiž sice zapojilo na 10 000 občanů, ovšem jen slabá polovina z nich byla vyzbrojena. Příliš se neví to, že Karl Hermann Frank se snažil kontaktovat spojence a dojednat kapitulaci. Německou delegaci, která byla tímto úkolem pověřena, však zajali povstalci. Na pomoc, předně na západní straně Prahy, se zapojila i Ruská osvobodovací armáda (Vlasovci), která však na základě tlaku z Moskvy byla z bojů odvolána už 7. května, tedy v den, kdy přišel německý útok. Až o den později se podařilo uzavřít kompromisní dohodu o kapitulaci a německá armáda se začala stahovat k americké zóně. V ranních hodinách 9. května dorazily do města první tanky Rudé armády, v tu dobu už bojovaly jen osamělé ostrůvky fanatických nacistů v Dejvicích, na Pankráci a na Zlíchově. Povstání mělo dvě hlavní velitelská centra. Alex pod velením generála Františka Slunéčka a zpravodajců generála Kutlvašra. Centru Bartoš velel podplukovník František Bartoš. 4. května se všechny složky sjednotily pod Českou národní radu v čele s profesorem Albertem Pražákem. Povstání si vyžádalo 1 700 mrtvých Čechů, vojáků Rudé armády padlo v Praze 30.

Informace:

 <http://www.ahmp.cz/povstani/>; www.rozhlas.cz/bitvaorozhlas/povstani/_zprava/zajimavosti-prazskeho-povstani--1482057

Budova rozhlasu se stala místem s nejkrvavějšími boji Pražského povstání

Hroby vojáků Commonwealthu

Víte, že...

Vojenského velitele Pražského povstání generála Karla Kutlvašra po komunistickém převratu vyhodili z armády, zatklí a odsoudili na doživotí. Aby to nebylo málo, věznili ho v Leopoldově společně s německým generálem Rudolfem Toussaintem, který v době povstání stál na druhé straně „barikády“. Oba generálové si ovšem jako vojáci porozuměli, debatovali spolu a hráli šachy.

Boje o Československý rozhlas

Připomeňte si obecně známé volání rozhlasu ze studia ve Vinohradské třídě o pomoc:

„Voláme českou policii, české četnictvo a vládní vojsko na pomoc Československému rozhlasu! Vraždí tady české lidi!“

Ale připomeňme si i méně známe skutečnosti. Ještě před vypuknutím povstání se podařilo i přes přísné kontroly vojáků SS u vchodu do budovy pronést československou vlajku a spojenecké vlajky. Podařilo se to hrdinným uklízečkám, přičemž přistižení by pro ně znamenalo smrt.

Do roku 1948 mělo sdružení Bojovníci rozhlasu 1 102 členů. Po Únoru jich bez ohledu na to, že bojovali za osvobození, vyškrtli 468. Jejich jména pak zmizela z pamětní desky ve vstupní hale. V současnosti je tam

už zase najdete a navíc Vojenský historický ústav za pomoci Českého rozhlasu stále pátrá po dalších... Na budově Rozhlasu ve Vinohradské 1409/12 najdete pamětní desky.

 www.rozhlas.cz/archiv/1945/

 N 50°4.71888', E 14°26.06490'

ROA i Rudá armáda na Olšanských hřbitovech

Náš největší hřbitov má také svoji vojenskou část. V ní nemalou plochu zabírají hroby padlých ve druhé světové válce. Nacházejí se tam britské válečné hroby Commonwealthu (264 hrobů vojáků, námořníků a letců), čestné pohřebiště rudoarmějců (429 hrobů), pohřebiště obětí Pražského povstání, hroby a pomník padlým západním československým letcům a pohřebiště vojáků Ruské osvobozené armády ROA (189 mrtvých).

 www.zizkov.info/kategorie/zajimava-mista-olsanske-hrbitovy/

 N 50°4.93055',
E 14°28.43455'

Nesmyslný masakr v Úsobské

Jedna z částí Prahy, ve které fanatičtí příslušníci jednotek SS řádili až do posledních momentů války, se stala Praha 4. V podvečer 6. května 1945 se civilní obyvatelé domu č. p. 255 v Úsobské ulici ukryli před boji v ulicích do sklepů. Opilí esesáci je přepadli a bezhlavě začali střílet. Zůstalo tam 37 mrtvých.

O neuvěřitelné krutosti svědčí i to, že zastřelili také německou těhotnou ženu prosící je na kolenou i to, že do mrtvých ještě dále bodali, následně vyrabovali byty, které pak zapálili. Na zahradě domu č. p. 254 postříleli dalších

16 lidí. I přes poválečnou snahu se pachatele nepodařilo vypátrat. Ulice dnes nese název Obětí 6. května a najdete na ní dvě pamětní desky, které připomínají tyto události.

www.rozhlas.cz/bitvaorozhlas/povstani/_zprava/masakr-v-usobske-ulici--1468045

[N 50°2.74005', E 14°26.73167'](#)

Zámeček Jenerálka

Neobarokní zámek Jenerálka, za první republiky domov legionářů invalidů, se po atentátu na Reinharda Heydricha stal domovem pro zhruba padesát dětí českých odbojářů vězněných v koncentračních táborech nebo popravených. Panoval tam přísný režim a úplná izolace, dokonce došlo k uzavření části Šáreckého údolí. Děti převezli v dubnu 1944 do internačního tábora ve Svatobořicích. Karl Hermann Frank tam koncem války shromáždil naše vězněné politiky, po nichž chtěl, aby se následně ujali správy země. V rámci Pražského povstání se je podařilo 7. května 1945 osvobodit. Na zámku, který je v soukromém vlastnictví a je nepřístupný, najdete pamětní desku.

www.sestka.cz/index.php?clanek=3349

[N 50°6.35347', E 14°21.10323'](#)

Památník čs. letcům Klárov

Bronzový dvoumetrový okřídlený lev, dar britské komunity v Čechách, vytvořil britský sochař Colin Spofforth. Připomíná službu 2 402 Čechů a Slováků v řadách Britského královského letectva za druhé světové války. Slavnostního odhalení se zúčastnil i vnuk Winstona Churchilla Nicholas Saames. Instalace vyvolala spory

Hroby vojáků Rudé armády

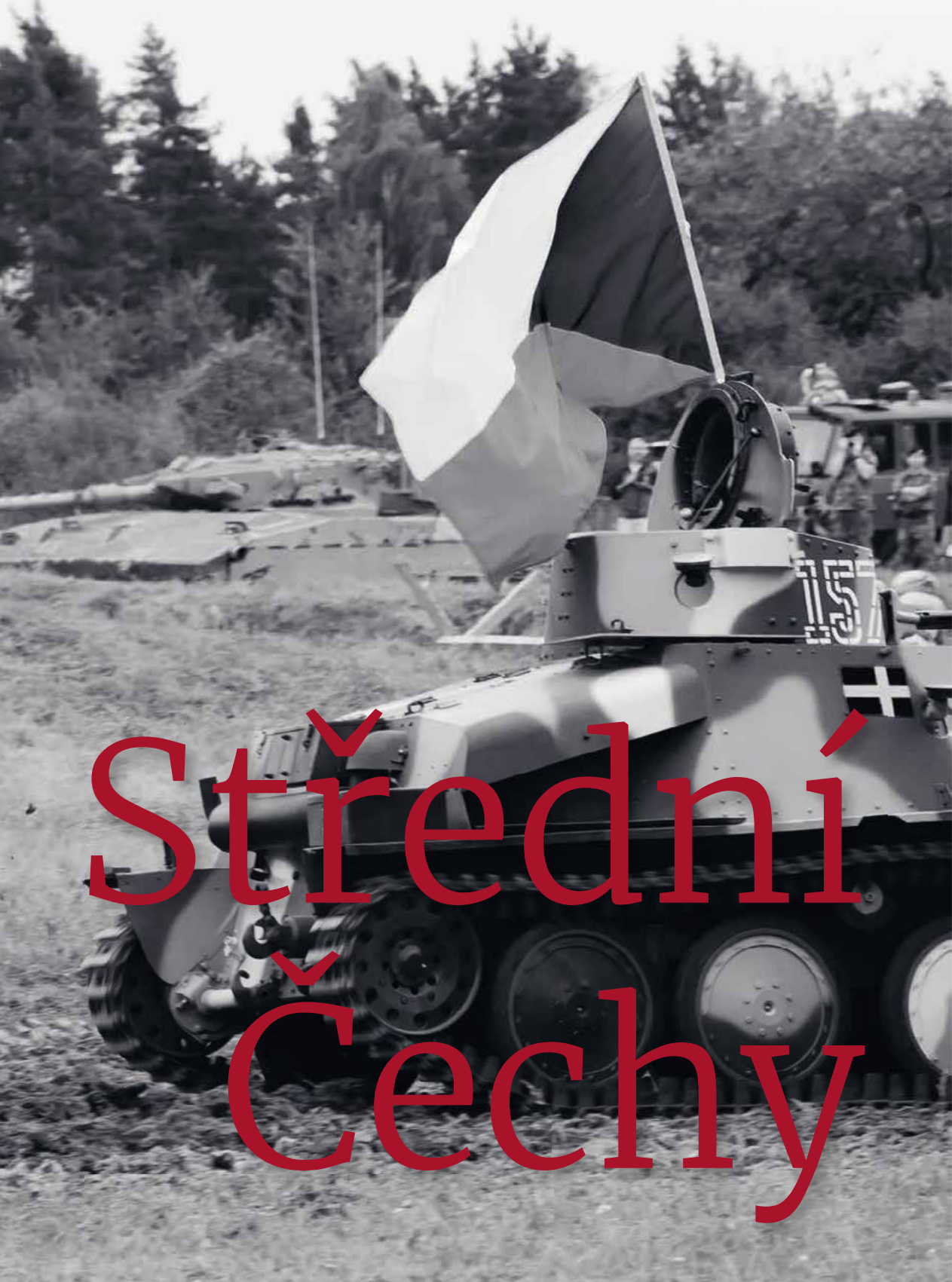
o jeho umístění mezi památkáři, Prahou 1 i magistrátem, které se podařilo teprve v nedávné době urovnat.

www.rozhlas.cz/krajane/fotogalerie/_zprava/v-praze-byl-odhalen-pamatnik-cs-valecnym-letcum--1365427 [N 50°5.45555', E 14°24.62745'](#)

Jákobův žebřík a Památník ticha

Přibližně 50 000 našich židovských spoluobčanů na pražském nádraží Bubny nastupovalo za války do transportů do ghet, koncentračních a vyhlazovacích táborů. Po válce z tohoto nádraží probíhaly odsuny německého obyvatelstva. Památník Šoa, Památník ticha, by měl navždy připomínat nejen oběti všech válečných deportací, ale také stigma organizátorů a pasivní přihlížení mlčící většiny. Památník je postupně budován. Před nádražní budovou stojí od roku 2015 Jákobův žebřík, pomník nazvaný Brána nenávratna, dvacetimetrové kolejové pole mířící do nebe. Autorem je sochař Aleš Veselý.

[Památník ticha](#) [Bubenská 177/8b, 170 00 Praha 7](#) info@bubny.org www.bubny.org [N 50°6.15097', E 14°26.28473'](#)

Střední Čechy

Poslední větší bojová operace druhé světové války v Evropě proběhla na Příbramsku, kam se můžete vydat k památníku. Na území středních Čech se nacházely dva zajímavé vojenské prostory, které se otevřely veřejnosti – zatímco v Milovicích nastal mohutný rozvoj, centrální část Brd se stala chráněnou krajinnou oblastí, která nabízí při pěší nebo cykloturistice také řadu vojenských památek a stop po období druhé světové války. Jedno z největších a nejlepších evropských vojenských muzeí se nachází v bývalých kasárnách nedaleko Lešan. A oblast kolem řeky Sázavy ukrývá další zajímavosti. Třeba dosud marně hledaný záhadný Štěchovický poklad, bývalé cvičiště vojsk SS na Neveklovsku, tunely na železniční trati známé jako Posázavský pacifik s válečnou výrobou nebo filmový most u Remagenu v Davli. Vydat se můžete po stopách méně známého rozvědčíka v údolí Berounky nebo si projít Pražskou čáru, linii lehkého opevnění, která měla chránit Prahu před nacistickým útokem. Prohlédnout si, i když zatím pouze z exteriéru, můžete rodný statek generála Mašína v Lošanech na Kolínsku. A vynechat byste neměli památník vypálených Lidic, jehož multimediální moderní expozice ve vás jistě zanechá hlubokou stopu.

Vojenské technické muzeum Lešany

Prostory bývalých dělostřeleckých kasáren mezi Krhanicemi a Lešany využil Vojenský historický ústav pro expozici Vojenského technického muzea. Jedná se o jednoznačně největší a nejzajímavější zařízení tohoto druhu u nás. V halách i na volných plochách tam můžete vidět přes 700 exponátů – tanky, kanony, raketovou techniku, motocykly, automobily, vojenská vozidla i železniční techniku. Unikátní je sbírka armádních vozidel z období první republiky, záběr muzea pokrývá však období od roku 1890 po současnost. V muzeu probíhá i řada akcí, z nichž nejznámější a nejnavštěvovanější je Tankový den, který se koná každoročně koncem srpna nebo začátkem září.

Expozice muzea:

- Hala 1 – období 1918–1938 – unikátní kolekce vozidel Praga AV, Škoda 903, Tatra 26/52, tančík MU-4 z plzeňské Škodovky;
- Hala 2 – období 1939–1943 – protektorátní produkce našich zbrojovek, lehký tank LT vz. 38, připomínka bojů našich vojáků v Africe;
- Hala 3 – období 1944–1945 – dioramata bojů na východní frontě, sovětská a německá technika, např. raketomet Kaťuša BM-13, osvobození Plzně americkou armádou, tank Sherman M4A1;
- Hala 4 – období 1945–1950;
- Hala 5 – období 1950–1962;
- Hala 6 – Ostravská operace – skvěle zpracovaná interaktivní expozice, postupujete zákopem a za zvukových a světelných efektů se ocitnete přímo uprostřed boje;
- Hala 7 – protiletadlové dělostřelectvo – včetně kanónů z druhé světové války;
- Hala 8 – děla systému Škoda z let 1890–1935;
- Hala 9 – expozice spojovacího vojska;
- Hala 10 – expozice raketového vojska.

Přístřešky a volná prostranství – železniční vojsko prezentuje velitelský vůz německého obrněného vlaku BP42, dva vagóny k dopravě munice pro obří německé kanóny Dora a Gustav ráže 800 mm

Informace:

 Vojenské technické muzeum Lešany Lešany, 257 42 Krhanice 943 296 161 muzeum@army.cz; www.vhu.cz/muzea/zakladni-informace-o-vtm-lesany se-zonně, v červenci a srpnu denně mimo pondělí, v červnu a září jen o víkendech zdarma Mapa KČT č. 38, 40; GPS: N 49°51.29783', E 14°32.66632'

SS Truppenübungsplatz Beneschau

V rámci projektu germanizace českého prostoru plánovaného od roku 1939 došlo v roce 1942 k velkému vysídlení místního českého obyvatelstva. Vysídlení probíhalo v pěti etapách a týkalo se 65 obcí na Benešovsku, Neveklovsku a Sedlčansku. Dotklo se tak více než 30 000 obyvatel, část z nich pracujících na statcích však v oblasti zůstala. Cílem se stalo vytvoření německého mostu mezi Litoměřicemi a Prahou a německými ostrovy kolem Jihlavy, Brna a Olomouce. Prostor využívala vojska Waffen SS jako cvičiště. Fungovala tam ženijní škola v Hradištku, dále jezdecký výcvikový a záložní pluk SS, oddíly pancéřových stíhačů SS, dobrovolnická jízdní divize SS, dělostřelecká škola SS, v Prosečnici se nacházela škola tankových granátníků SS a celé velitelství sídlilo v Benešově. Pobočky koncentračních táborů stály v Hradištku, Břežanech, Tvoršovicích, Krhanicích, Vrchotových Janovicích a Lešanech, kde po válce tábor sloužil internaci zajatých německých vojáků. V květnu 1945 se v prostoru nacházelo 25 000 až 30 000 německých vojáků. Část z nich vyrazila do Prahy na potlačení

Pražského povstání a právě tyto jednotky se dopouštěly bezhlavého vraždění cestou i na pražské Pankráci. Po válce se do prostoru vrátil život. Pokud vás zajímá místní historie, doporučujeme si projít naučnou stezku Vystěhované Hradištko dlouhou necelých devět kilometrů s deseti zastávkami a informačními panely. Stezka začíná v centru obce Hradištko.

 www.urocnice.eu/clanky/cviciste-vojsk-ss-6/;
<http://tourist.posazavi.com/cz/Article.aspx?ArticleId=3408> Mapa KČT č. 38;
GPS: Hradištko, střed obce: N 49°52.02748',
E 14°24.74932'

Velké tajemství Štěchovického pokladu

V rokli Dušno (zastavení č. 8 naučné stezky Vystěhované Hradištko) se v podzemní štolě ukrýval archiv německého státního ministra pro Čechy a Moravu Karla Hermanna Franka. V roce 1946 archiv vyzvedli američtí vojáci a až po protestu československé vlády po několika měsících ho Američané vrátili. Dosud neodhalené tajemství se týká obří zásilky, která prokazatelně

Podobnost konstrukce mostu i obce na jednom břehu posloužila filmařům.
Z mostu pro pěší se stal most železniční a Vltava se stala Rýnem

Rokle Dušno ukrývala nacistický archiv

dorazila do Prahy 22. dubna 1945. Z Německa se stěhovaly archivy, cennosti, dokumentace tajných zbraní, celkem šlo asi o 500 beden. Kam tato obří zásilka z Prahy odcestovala, je dodnes předmětem dohadů. Jedna z možných pravděpodobných stop vede do lokality obce Hradištko a Štěchovice. Němečtí ženisté SS z Hradištko, existence starých štol v oblasti, ne zcela vyjasněné vraždění vězňů místního koncentračního tábora, ale i vraždění vlastních německých vojáků jsou skutečnosti, které tuto stopu podporují. V oblasti proběhla řada neúspěšných průzkumů. Hledání pokladu se věnují dva hledači pokladů Helmut Gaensel a Josef Mužík, kteří už několikrát vyhlásili objevení pokladu, dosud však bez úspěchu.

<http://tourist.posazavi.com/cz/Article.aspx?ArticleId=3490> Mapa KČT č. 38; GPS: Rokle Dušno: N 49°51.18755', E 14°25.77000'

Víte, že...

Slavný americký film *Most u Remagenu* se až do ruské invaze v roce 1968 do Československa natáčel nedaleko Davle. Během natáčení posloužil most podobné konstrukce, na který položili koleje, jedno pole mostu zvedli, postavili

repliky věží a do skály nad železniční tratí vyrazili několik metrů falešného tunelu, dnes je patrná jeho zadržka. Most slouží pěšímu provozu dodnes.

 www.zelpage.cz/clanky/zeleznicni-most-u-remagenu-a-jeho-filmovy-bratr-v-davli Mapa KČT č. 38; GPS: N 49°53.34322', E 14°23.98662'

Konec tajemství tunelů Posázavského pacifiku

Čas od času se objeví senzační zprávy odhalující super tajnou výrobu celých raket V1 a V2 nebo tajného německého letounu ve tvaru létajícího talíře v tunelech Posázavského pacifiku. Železniční tunely tratě z Prahy do Čerčan – Skochovický, Libřický, Davelský, Pikovický, Jílovský II a Jílovský I – po zastavení železniční dopravy v úseku Skochovice–Jílové v červnu 1944 měly sloužit válečné výrobě jako továrny Omega I a Omega II pod krycími názvy Blaumeise I až VI. Po úpravách se do nich postupně přesouvala výroba vídeňských zbrojních továren a letňanské továrny Avia. Ve dvou dvanáctihodinových směnách tam vyráběli letecké komponenty přesunutí pracovníci z Vídně, z továrny Avie a totálně nasazení několika národů. Pracovníci byli ubytováni v hostincích, zabavených chatách,

později i v nově zbudovaných ubytovnách. Stroje byly po válce převezeny do továrny Avia. Po obnovení provozu a několika opravách a rekonstrukcích tunelů najdete po této historii jen skromné stopy u tunelu Pikovický a Jílovský II.

http://pacifikem.cz/?inc=210_tunely

Mapa KČT č. 36, 38; GPS: Libřický a Davelský tunel: N 49°53.56448'; E 14°24.28137'; Jílovský tunel I: N 49°52.38905'; E 14°29.26407'

Statek Mašínů v Lošanech

V Lošanech na Kolínsku můžete spatřit rodný statek generála Mašína. Historie objektu sahá až do 15. století a zdobí ho barokní brána. Po 50. letech, kdy ho komunisté zabrali a místní JZD zdevastovalo, začal chátrat. Po nechutných dlouholetých soudních tahanicích se vrátil do majetku rodiny Mašínových. Mezi statkem a tvrzí stojí památník místa narození generálmajora Josefa Vladimíra Mašína (1896–1942), ruského legionáře a důstojníka prvorepublikové armády,

který po Mnichovu 1938 odmítl vydat Němcům zbraně a na Ruzyni, kde sloužil, připravoval vyhození muničního skladu do vzduchu. Mašín byl propuštěn z armády, zapojil se do odboje a po přestělovce v ilegálním bytě v Čiklově 19 v Praze (tuto událost připomíná pamětní deska na domě) byl zatčen gestapem. Byl vyslýchán a mučen v Petschkově paláci. Gestapáci se ho tak báli, že výsledky museli vést ve dvou. Nezradil, sám se neúspěšně pokoušel o sebevraždu. Po atentátu na Heydricha po něm chtěli, aby tento čin odsoudil. Odpověděl, že lituje jen toho, že ho nezabil sám. Nacisté ho popravili 30. června 1942 na Kobylické střešnici. Moták určený jeho rodině, který ukryl v cele smrti, snad trochu osvětluje i radikální chování jeho synů v dobách komunistického útlaču. Do motáku napsal: „... *pamatujte si, že hájit svobodu své vlasti a národa jest povinností každého uvědomělého Čecha...*“.

www.valka.cz/10415-Podplukovník-Josef-Masin **Mapa KČT č. 42; GPS: N 49°59.92768'; E 15°7.39062'**

V těchto místech se nacházela zastávka Libřice mezi tunely Libřickým a Davelským, ve kterých koncem války probíhala válečná výroba

Bývalý vojenský prostor v Brdech

Do konce roku 2015 se v samotném centru Čech nacházel nepřístupný vojenský prostor též označovaný jako Vojenský výcvikový prostor Jince. Jeho historie sahá do 20. let minulého století, kdy se tam podařilo naší armádě po obrovských protestech veřejnosti zřídit dělostřeleckou střelnici. V té době kromě střelb a prostoru dopadových ploch šlo celou oblast volně navštěvovat. V roce 1935 došlo na dopadové ploše Brda k testování betonových válců vyrobených dle francouzské „receptury“ pro naše opevnění. A protože výsledky byly neuspokojivé, vznikla zásluhou ředitelství opevňovacích prací a našich v té době špičkových stavebních inženýrů vlastní receptura betonové směsi. O rok později armáda zbudovala pěchotní srub CE Jordán, který můžete vidět dodnes včetně následků postřelování dělostřelectvem. Mimochodem konstrukce srubu přežila i zásah dělem ráže 30,5 cm. Po opravě v něm probíhalo testování zařízení a zbraní. Nedaleko vyrostly také dva objekty lehkého opevnění vzor 36 a dva objekty vzor 37. Jejich devastace dělostřeleckými zásahy pochopitelně byla větší. Kvýraznému omezení došlo až za druhé světové války, Němci označili prostor jako Truppenübungsplatz Kammwald, od roku 1940 zakázali vstup do značné části prostoru. Jejich obří plány dalšího rozvoje zastavila větrná smršť o rok později. Lesní kalamitu následně musely likvidovat tisíce vězňů a totálně nasazených pracovníků. Vznikl tak například obří pracovní tábor Kolvín pro zhruba 10 000 vězňů různých národností. Do roku 1945 německá armáda v prostoru zbudovala řadu objektů, které jsou zčásti dochované dodnes. Nejproslulejší z nich jsou

Vrcholové horské partie vojenského prostoru Brdy posloužily k výstavbě cvičných objektů těžkého i lehkého opevnění

Cvičný pěchotní srub Jordán na Brdech

tzv. pixle. Na vrcholu Praha vyrostla německá radarová ústředna, z níž jsou dochované betonové patky věží a základy. Pod kopcem Hejlák vybetonovali letištní plochu rozměrů 520 x 70 metrů s dřevěnou řídicí věží. Po válce došlo na pět let opět k umožnění přístupu do prostoru, ale následně se na dlouhé roky oblast stala zapovězenou. Paradoxně v ní zůstala na mnoha místech nedotčená příroda. Dnes tam postupně vznikají značené pěší a cyklistické trasy.

Celou oblast mapuje Muzeum středních Brd ve Strašicích. V budovách bývalých kasáren vznikl areál zážitkové a poznávací turistiky. Expozice se věnuje i vojenské oblasti, vidět tam můžete například uniformy, zbraně, dobové vyhlášky, velitelskou pracovnu i kuchyni ze 30. let 20. století.

Informace:

🏠 Muzeum středních Brd Strašice 📧 Strašice 405, Strašice 338 45 ☎ 371 595 959 @ info@muzeumstrasice.eu 🌐 www.muzeumstrasice.eu; www.vojujezd-brdy.cz 🕒 celoročně od dubna do září denně mimo pondělí, od října do března pouze ve středy, soboty a neděle 💰 50–99 Kč 📍 Mapa KČT č. 34, 35, 38; GPS: Jordán: N 49°43.53250', E 13°52.05100'; Strašice, muzeum: N 49°44.03248', E 13°45.65910'

V lesích nad Újezdem u Cerhovic najdete udržovaný úkryt i pomníček připomínající partyzánskou činnost

Partyzáni na Brdech

Rozsáhlý lesní komplex umožňoval dobré úkryty pro partyzánský boj. Zapojila se do něho řada místních odbojářů i uprchlých válečných vězňů. U hájovny Na Dědku najdete památník připomínající smrt hajného Františka Königsmarka a jeho syna. V okolí vyrostla řada úkrytů. Na podzim 1944 po odhalení jednoho z partyzánů a výsleších zatčených se nacisté dostali na stopu hajného. Hájovnu 26. října 1944 obklíčili a hajný se synem zvolili raději zastřelení.

V Hudčicích u železničního přejezdu stojí malý pomníček věnovaný odbojáři ing. Františku Lízlovi, který v lednu 1945 po zatčení při převozu uprchl z auta a skočil pod vlak. Pomník

a dochovanou udržovanou zmljanku najdete v lese u Újezdu u Cerhovic. Celá řada dalších menších pomníčků připomíná partyzánské boje a oběti, třeba u pramene Brdlavky pomník tam v boji padlého Romana Rudníka nebo pomník věnovaný partyzánům oddílu Smrt fašismu nedaleko Kuchyňky.

 www.brdy.org/content/view/190/30/

 Mapa KČT č. 34, 38; GPS: Hájovna Na Dědku: N 49°33.98220', E 13°48.28288'; Partyzánský bunkr pod Třemšínem: N 49°33.87022', E 13°46.68125'

Utajený tramský památník

Není divu, že neorganizované tramské hnutí, které ve 30. letech minulého století zažívalo své vrcholné období, zanechalo stopu i během válečných let. Podíl trampů na odboji, ukrývání uprchlých válečných vězňů, účasti v bojích ve Španělsku, na obou válečných frontách i v partyzánském hnutí vzhledem k neorganizovanosti hnutí, je bohužel dosud nezmapovaný. Jednotlivé příběhy žijí spíše

U hájovny Na Dědku stojí památník tragické smrti hajného a jeho syna

Tramprská mohyla v kempu Zlaté dno přežila komunistickou dobu. V nedávné době neměla daleko ke svému zničení.

v povědomí užšího okruhu kolem jednotlivých trampských osad. Přesto existuje místo, které připomíná kruté válečné časy a ke kterému se pravidelně trampové vracejí uctít památku všech svých kamarádů umučených, popravených nebo zastřelených nacisty. Jedná se o kemp Zlaté dno na brdských Hřebenech, který spoluzakládal Jaroslav Krsek, „Generál Jerry Packard“, kam jezdil i Ladislav Brožek, „Billy Broches“. Oba byli za odbojovou činnost uvězněni. Packard zemřel v Osvětimi na zápal plic a Brochese popravili v Berlíně. Na místě stojí malá mohyla, ale cestu k ní vám neprozradíme. Tramping si dodnes uchovává svá tajemná místa...

 www.trampsky-magazin.cz/blog/kdo-by-billy-broches-292.html; www.trampsky-magazin.cz/blog/kdo-by-general-jerry-packard-214.html

Zeměměřická věž Studený vrch

Na Hřebenech mezi Dobříší a Hostomicemi stojí kamenná zeměměřická věž. Postavili ji v letech 1940–1942 jako jednu z devíti obdobných věží. Na konci války sloužila jako letecká pozorovatelna. Právě Studený vrch je jedinou přístupnou věží tohoto typu, sloužící jako rozhledna, a to díky spolku Turisté severních svahů Brd.

- **Rozhledna Studený vrch** 606 436 893
- www.rozhlednastudenyvvrch.estranky.cz
- **Otevírací doba expozice: sezonně od dubna do října o víkendech a svátcích** **do 49 Kč**
- **Mapa KČT č. 38; GPS: N 49°48.30647', E 14°4.99065'**

Army muzeum Zdice

V areálu bývalých kasáren sídlí vojenské muzeum zdického Klubu vojenské techniky

Věž na Studeném vrchu na brdských Hřebenech

a historie zaměřené především na americkou techniku. Vystavuje exponáty z doby první republiky, druhé světové války a rozsáhlou kolekci vozů Land Rover. Vidět můžete rekonstrukci podoby četnické stanice z roku 1938, expozici zátarasů, vyloďení v Normandii a pochopitelně především vojenská vozidla a techniku.

🏠 *Army muzeum Zdice* ✉️ Čs. armády 284, 267 51 Zdice ☎️ 723 060 650, 602 325 440
@ armymuzeumzdice@gmail.com; 🖱️ www.armymuzeumzdice.com ⌚ sezonně od dubna do října o sobotách, otevírací dobu lépe předem ověřit 💎 do 49 Kč 📍 Mapa KČT č. 34; GPS: N 49°54.50258', E 13°59.03000'

Nezabudice, pamětní síň rozvědčíka

V budově Obecního úřadu v Nezabudicích najdete malou pamětní síň rozvědčíka Jaroslava Franka. Bývalý legionář a rozvědčík byl za druhé světové války zapojen do odboje a ukrýval zbraně. Za tuto svoji činnost ho gestapo zatkalo a v červenci 1943 popravilo. Frank vlastnil u řeky Berounky dodnes fungující restauraci U Rozvědčíka, proslavenou díky knihám Oty Pavla. Zde také najdete pamětní desku.

🏠 *Pamětní síň Jaroslava Franka*
✉️ Nezabudice 68, 270 23 Křivoklát
☎️ 725 144 506 @ obecnezabudice@seznam.cz 🖱️ www.muzeumtg.m.cz/pametni-sin-jaroslava-franka-nezabudice ⌚ individuálně v červenci a srpnu po předchozí dohodě
💎 do 49 Kč 📍 Mapa KČT č. 33; GPS: Nezabudice, pamětní síň: N 50°0.81105', E 13°49.26587'; Restaurace U Rozvědčíka: N 50°0.29007', E 13°49.19062'

Olbramovice, masakr vězňů transportu smrti

Transport smrti přibližně s 3,5 tisíci vězni z Terezína dorazil na nádraží v Olbramovicích na konci války 1. května 1945. Železničáři ho posunuli asi o dva kilometry na lokálku směrem na Sedlčany. Hladoví vězni se snažili opatřit si jídlo od místních obyvatel a o dva dny později do nich strážní SS zahájili palbu. Na místě zůstalo 70 mrtvých, velitel posádky SS pak ještě v Olbramovicích zastřelil dalších 12. Pamětní desku připomínající tuto tragédii najdete na budově olbramovického nádraží.

🖱️ <http://zapomnicky.pamatnik-terezin.cz/index.php/olbramovice> 📍 Mapa KČT č. 40; GPS: N 49°39.99750', E 14°37.45435'

Víte, že...

Povídku Vyšší princip Jana Drdy pojednávající o sebeobětování se profesora za své žáky v době nacistické okupace inspiroval příběh profesora příbramského reálného gymnázia Dr. Josefa Lukeše popraveného nacisty. Pamětní desku objevíte na budově bývalého gymnázia v Příbrami v Jirákových sadech.

Slivice, památník poslední bitvy v Evropě

Poslední větší bitva druhé světové války se odehrála ve středních Čechách na Příbramsku. Ustupující složky armády, především SS pod velením generála Carla von Pückler-Burghause, se snažily dostat do amerického zajetí. A protože je Američané odmítli vpustit do své zóny, opevnili se. Došlo k řadě střetů s místními odbojáři a partyzány, dle všeho většinou neuváženým. Další boje proběhly jak s Rudou armádou, tak i s předsunutými americkými jednotkami. Vše se odehrálo 11. a 12. května 1945 v době, kdy už panoval mír. Rudá armáda donutila německého generála ke kapitulaci. Ten ji podepsal společně se sovětským generálem Serjiginem a americkým plukovníkem Alisonem. Poté se německý generál Pückler zastřelil. Do zajetí se tak dostalo přibližně šest tisíc německých vojáků.

Na místě bitvy stojí od roku 1970 památník, který má připomínat číslici 3 symbolizující tři vítězné mocnosti druhé světové války. V polovině května se pravidelně odehrává celodenní akce Slivice s řadou ukázek bojů i vojenské techniky. Událost připomíná také symbolická střela a pamětní deska na fasádě kostela ve Slivici, jehož věž se stala v bojích ozbrojenou pozorovatelnou.

Informace:

www.armyweb.cz/clanek/posledni-velka-bitva-2-svetove-valky-v-evrope-se-odehrala-u-nas Mapa KČT č. 38, 39; GPS: Slivice, památník: N 49°38.59885', E 14°2.88562'

Vedle silnice z Prahy na Písek stojí památník poslední větší bitvy druhé světové války v Evropě

Areál památníku v Lidicích

Lidice, tragédie vyhlazení a znovuzrození

Záminkou pro vypálení a likvidaci obce Lidice se stal nejednoznačný milostný dopis zaměstnankyni slánské továrny, který se dostal do rukou kladenského gestapa a vyvolal podezření na spojitost atentátu na zastupujícího říšského protektora Hyedricha s rodinami Horákových a Stříbrných, které měly své syny v řadách anglického letectva. Přestože se nic neprokázalo, Němci rozjeli nejdrastičtější akci na území Protektorátu. Navečer 9. června 1942 jednotky SS a německé policie obklíčily obec a uzavřely přístupy. Z rozkazu Karla Hermanna Franka na zahradě Horákova statku následující den zastřelili 173 mužů. Ženy a děti převezli do tělocvičny současného gymnázia v Kladně, tam je oddělili. Vyjma dětí do jednoho roku a dětí vybraných k poněmčení je převezli do koncentračního tábora v Chelmnu, kde je zavraždili. Ženy pak převezli do koncentračního tábora v Ravensbrücku. Domy zapálili, zničili trhavinami včetně kostela a hřbitova a do roku 1943 provedli kompletní zakrytí celého prostoru včetně zasypání rybníka. Obec Lidice tak vymazali z map. Zpráva obletěla svět a na počest si řada obcí v mnoha zemích světa zvolila pojmenování Lidice (v Izraeli, USA, Brazílii, Mexiku, Peru...), stejně tak přibližně 80 dětí z celého světa získalo křestní jméno Lidice. Celkový počet obětí Lidic se za války dostal na 340. Vrátilo se 143 žen a 17 dětí.